

Kampvalg om rent drikkevand

Klare meldinger fra borgere, eksperter og politikere om, hvordan vi sikrer rent drikkevand i Danmark. Det kom frem på Teknologirådets konference Drikkevand - rent vand, men hvordan? på Christiansborg lørdag den 16. november 1996.

Af Anne Funch Rohmann, projektleder

Teknologirådet satte drikkevandet til afstemning blandt 60 borgere, 60 eksperter og 60 politikere fra Folketinget, amter og kommuner efter et helt nyudviklet mødekoncept. De 180 deltagere skulle på konferencen hver især tage stilling til fem handlingsplaner for, hvordan vi sikres rent drikkevand. Planerne blev fremlagt af landbruget, Dansk Agrokemisk Forening, Amtsrådsforeningen, ØkoVandspejlet og Danske Vandværkers Forening. Kun på et punkt var planerne enige. Nemlig i et langsigtet mål om at sikre danskerne rent, urensset drikkevand. Herefter ophørte enigheden.

Det samlede afstemningsresultat blandt borgere, eksperter og politikere gav Vandværkernes og Kommunernes handlingsplan en førsteplads, med én stemme mere end ØkoVandspejlet, som derved høstede en andenplads.

Det mest markante resultat var nok at ØkoVandspejlets handlingsplan, der var dagens mest radikale indslag, vandt gehør hos så mange af salens deltagere. Næsten halvdelen af borger-stemmerne satte kryds ved ØkoVandspejlets plan, der siger helt stop for landbrugets anvendelse af pesticider, mod compensation. Det samme gjorde knap en trediedel af både eksperter og politikere.

Landbrugets handlingsplan fik - ligesom Amtsrådsforeningens plan - hver 14 procent af de totale stemmer, mens ingen stemte på planen fra Dansk Agrokemisk Forening.

Blot 4 af salens deltagere angav at de ikke var i stand til at tage stilling til hvilken plan, der var bedst.

Supplerende spørgsmål

For at efterprøve afstemningen på handlingsplanerne skulle deltagerne svare på fem supplerende spørgsmål. Et af spørgsmålene lød: "Det hævdes at brugen af pesticider ikke har nogen betydende effekt på grundvandet, hvis de bruges korrekt. Skal man bygge den danske politik på dette udsagn?"

Her var der fælles fodslag blandt borgere, eksperter og politikere - 84 procent af alle stemmerne svarede nej.

På spørgsmålet om landbruget, mod compensation, helt skal stoppe med at bruge pesticider svarede over halvdelen af borgerne ja. Det samme gjorde 41 procent af politikerne og 34 procent af eksperterne. Opbakningen omkring generelle tiltag blev yderligere understreget af at 70 procent af deltagerne gik ind for at alle landbrugsjorde skal være omfattet af en begrænsning i brugen af pesticider og gødning.

Handlingsplanerne - meget kort

Landbruget mener at effekten af allerede igangsatte tiltag i mange tilfælde vil være tilstrækkelig til at sikre grundvandet. Der er ikke brug for mere generel regulering. Desuden vil målsætningerne i "Godt landmandsskab" bidrage til at sikre den fremtidige drikkevandsforsyning.

Dansk Agrokemisk Forening (DAF) støtter op omkring en dyrkningspraksis efter konceptet "Godt landmandsskab". Hertil kommer at revurdering af pesticider og overvågning af grundvandet gør at udviklingsperspektivet, set med DAF's øjne, er ganske positivt.

Amtsrådsforeningen anser sikring af rent drikkevand som en af de vigtigste udfordringer i dansk miljøpolitik. Målet skal være en langsigtet forebyggelse, tilpasning af indvindingen uden at opgive den decentrale vandforsyning og reparation af allerede skete skader. Amtsrådsforeningen finder at det ikke er nok kun at gennemføre en indsats i de særlige drikkevandsområder.

ØkoVandspejlets handlingsplan kræver stop for landbrugets anvendelse af pesticider inden år 2000. Landmændene skal istedet tilbydes økonomisk støtte for at omlægge til økologisk dyrkning. Desuden skal nitratudvaskningen halveres gennem bl.a. effektivisering af gødningsudnyttelsen.

Det bærende princip i Vandværkernes og Kommunernes handlingsplan er at de områder hvorfra der indvindes vand, inddrages i vandforsyningernes driftansvar. Det skal bl.a. være muligt for vandværkerne at påbyde dyrkningsrestriktioner.